

Kurumdan ilişiksizlik belgesi almak isteyen işverenler için serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerce yapılacak incelemeler ve düzenlenecek raporlar konusunda ortaya çıkan bazı duraksamaları gidermek ve yürütülecek işlemlerde gözönünde bulundurulması gereken diğer esasları açıklamak üzere bu tebliğ düzenlenmiştir.

SOSYAL SİĞORTALAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN:Sigorta Primleri Takip ve Tahsilatı Genel Tebliği (Seri No:12) RESMİ GAZETE NO :22214 RESMİ GAZETE TARİHİ :26.2.1995

Kurumdan ilişiksizlik belgesi almak isteyen işverenler için serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerce yapılacak incelemeler ve düzenlenecek raporlar konusunda ortaya çıkan bazı duraksamaları gidermek ve yürütülecek işlemlerde gözönünde bulundurulması gereken diğer esasları açıklamak üzere bu tebliğ düzenlenmiştir. 1) Yapımı biten ve belediyelerden iskân ruhsatı alınmak üzere Kuruma ilişiksizlik belgesi düzenlenmesi gereken özel bina inşaatlarında; Kuruma bildirilen prime esas kazançlar toplamının, binanın (ruhsatında kayıtlı alanı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yayımlanan birim maliyet bedelinin çarpımı sonucu bulunacak) yaklaşık maliyet bedeline, Kurumca yayımlanan asgari işçilik oranlarının uygulanması yoluyla hesaplanan asgari işçilik tutarından fazla olması durumunda, ilişiksizlik belgesi, işverenin Kuruma borcunun da bulunmaması kaydıyla, herhangi bir kayıt incelemesi raporu aranmaksızın Kurumca hemen verilebilmektedir. İhale konusu işlerde teminat iadesi için Kurumdan ilişiksizlik belgesi alınmak istendiğinde ise, Kurumbildirilen prime esas kazançlar toplamı bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarından fazla olsa bile, Kurumca, ilişiksizlik belgesi mutlaka bir kayıt inceleme raporuna dayanılarak verilmekte idi. Bu konuda uygulama birliği sağlamak ve işlemleri kolaylaştırarak hızlandırmak üzere, bundan böyle ihale konusu işlerde de; Kuruma bildirilen prime esas kazançlar toplamının, müteahhite ödenen toplam istihkak tutarına, Kurumca yayımlanmış olan asgari işçilik oranlarının uygulanması sonucu bulunacak asgari işçilik tutarından fazla olması durumunda, ilişiksizlik belgesi, işverenin Kuruma borcunun da bulunmaması kaydıyla, herhangi bir kayıt incelemesi raporu aranmaksızın Kurumca, hemen verilebilecektir. Bu açıdan, işin bitiş tarihi ne olursa olsun, yürütülecek işlemlerde bir ayrıcalık bulunmamaktadır. Bilindiği gibi; Söz konusu işlerin bazı bölümleri başka işverenlere, aynı işyeri dosyasından Kuruma işçilik bildirilmek "suretiyle veya Kuruma kendi işyerinden işçilik bildirilerek taşeron tarafından müteahhite işçilik içeren fatura verilerek suretiyle yaptırılabilir. Bu bakımdan, dosya memuruna yapılan ilk değerlendirme aşamasında, işverenin defter ve belgelerinin dosya memuruna incelenmesi söz konusu olmadıgından, herhangi bir şekilde Kuruma ayrı dosyadan işçilik bildirilmiş olan yada bu iş için işçilik bildirilmemesi gereken başka işyerlerine ilişkin olası işçilik ödemeleri (başka bir söyleyişle faturalı işçilikler) dolayısıyla yukarıda sözü edilen asgari işçilik oranları 2 puan eksiltilerek uygulanmakta idi. Ancak,daha objektif olunabilmesi açısından, ilk değerlendirme aşamasında bu oranların 2 puan eksiltilecek uygulanması yerine e) eksiltilecek uygulanması uygun ...-2- görülmüştür. Bu arada ,söz konusu eksiltmenin, yalnızca rapor düzenlenmeksinin (dosya memuruna) yapılan ilk değerlendirme aşamasında gözönünde bulundurulacağı, rapor düzenleme aşamasında böyle bir eksiltmeye gidilmeyeceği ve Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarının olası faturalı işçilikler yerine gerçek faturalı işçiliklere göre hesaplanacağı gözden irak tutulmamalıdır. Bu durumda, (5) ve (10) Seri No'lu Sigorta Primleri Takip ve Tahsilatı Genel Tebliğinde sözü edilen ilişiksizlik belgesi raporunun, yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde ilk değerlendirme aşamasında hesaplanacak olan asgari işçilik tutarının altında işçilik bildirilmesi söz konusu olan ve yapılacak kayıt incelemesi sonucunda yeterli işçilik bildirildiği saptanabilecek işler için düzenlenmesi gerektiği kendiğinden ortaya çıkmaktadır. Öte yandan; Yapılacak değerlendirmeler sırasında yalnızca rapor tarihten önce Kuruma verilmiş (faaliyet dönemine ilişkin) aylık sigorta primleri bildiregelerinde kayıtlı sigorta primlerine :esas kazanç tutarlarının gözönünde bulundurulması gerekmektedir. Aylık bildiregeye dayanmadan Kuruma yapılan ödemeler kıyaslama işlemi sırasında gözönünde bulundurulmayacağından ve yasal süre geçtikten sonra Kuruma verilen bildirege ve bordrolar için idari para cezası uygulanması gerektiğinden, prim belgelerinin yasal süre içerisinde verilmesine özen gösterilmelidir. 2) Kuruma bildirilen işçilik tutarı ile bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarının kıyaslanması işleminin 1.1.1994 tarihinden sonra biten işlere uygulanması sırasında, bu tarihten sonraki dönem için belirlenen matrah (Kuruma bildirilmesi gereken sigorta primlerine esas kazançlar veya işçilik tutarı) ve bildirilen işçilik (Kuruma verilen aylık bildiregelerde kayıtlı sigorta primlerine esas kazançlar toplamı) gözönünde bulundurulmak suretiyle aşağıdaki esaslara göre kıyaslama yapılacaktır. 2-1) Özel Bina İnşaatlarında : 1.1.1994 tarihinden sonraki dönem için belirlenen matrah ve belirlenen işçilik üzerinden yapılacak kıyaslama işlemi, 1.1.1994 tarihinden önce başlayan ve bu tarihten sonra biten işler içinde geçerli olacaktır. Buna bağlı olarak, 1.1.1994 tarihinden önce bitirilmiş bölümleri için bu tarihten önce iskân ruhsatı alınmış bulunan özel bina inşaatlarında, kalan bölüm için kıyaslama yapılacaktır. Bu bakımdan, 1.1.1994 tarihinden önce bitirilmiş bölümleri için bu tarihten önce iskân ruhsatı alınmış bulunan özel bina inşaatlarında; Kalan bölüm için yaklaşık maliyet bedeli, bir önceki iskân ruhsatı tarihi başlangıç alınmak suretiyle bulunacak, Kuruma bildirilen işçilik tutarı ise, aşağıdaki esaslara göre hesaplanacak olan Kuruma bildirilmesi gereken asgari, işçilik tutarı ile kıyaslanacaktır. i) Rapor Düzenlenmeksinin Yapılan İlk Değerlendirme Aşaması: Yaklaşık maliyet bedeline asgari işçilik oranlarının e) eksiltilecek uygulanması sonucu bulunan asgari işçilik tutarı, yukarıda anılan Tebliğin 3. maddesine göre saptanan işin başlangıç ve bitiş tarihleri arasındaki faaliyet süresi içinde yer alan gün sayısına bölünecek ve bir güne düşen asgari işçilik tutarı bulunacaktır. ...-3- Günlük asgari işçilik tutarı olarak adlandırılabilir bu tutar, inşaatın 1.1.1994 tarihinden sonraki (faaliyet süresine ilişkin) gün sayısı ile çarpılarak, bu tarihten sonraki dönem için Kuruma bildirilmesi gereken, asgari işçilik tutarı hesaplanmıştır olacaktır. Böylece, 1.1.1994 tarihinden sonrası için hesaplanmış olan asgari işçilik tutarı, yine aynı tarihten sonra Kuruma (aylık sigorta primleri bildiregeleri ile) bildirilmiş bulunan prime esas kazançlar toplamı ile kıyaslanacak ve bildirilen tutarın yüksek olması durumunda ilişiksizlik belgesi verilebileceğine ilişkin rapor düzenlenecektir. 2) İhale Konusu İşlerde : Bilindiği üzere kıyaslama işlemi sırasında, azal bina inşaatlarındaki yaklaşık maliyet bedelinin yerine, ihale konusu işlerde,ödenen toplam istihkak tutarı esas alınmaktadır. i) Rapor Düzenlenmeksinin Yapılan İlk Değerlendirme Aşaması: ...-4- Müteahhite ödenen toplam istihkak tutarına asgari işçilik oranlarının e) eksiltilecek uygulanması sonucu bulunan asgari işçilik tutarı, işin başlangıç ve bitiş tarihleri arasındaki faaliyet süresi içinde yer alan gün sayısına bölünecek ve bir güne düşen asgari işçilik tutarı bulunacaktır. Bu şekilde bulunan günlük asgari işçilik tutarı 1.1.1994 tarihinden sonraki (faaliyet süresine ilişkin) gün sayısı ile çarpılarak, bu tarihten sonraki dönem için Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarı hesaplanmıştır olacaktır. Böylece, 1.1.1994 tarihinden sonrası için hesaplanmış olan asgari işçilik tutarı, yine aynı tarihten sonra Kuruma (aylık sigorta primleri bildiregeleri ile) bildirilmiş bulunan prime esas kazançlar toplamı ile kıyaslanacak ve bildirilen tutarın yüksek olması durumunda ilişiksizlik belgesi verilebileceğine ilişkin rapor aranmaksızın hemen verilebilecektir. Bu kıyaslama sonucu Kuruma bildirilen işçilik tutarının da bulunması durumunda, 3568 sayılı Yasaya göre yetki almış meslek mensuplarına rapor düzenlettirilmesi yolu seçilmiş ise, bu kez, aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde düzenlenmiş raporlara göre ilişiksizlik belgesi verilecektir. ii) Rapor Düzenlenirken Yapılan Değerlendirme Aşaması: Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarı Toplam istihkaktan işveren kayıtlarında yer alan faturaya dayalı malzemeli işçilik ödemeleri düşüldükten sonra kalan tutara asgari işçilik oranı uygulanarak bulunan asgari işçilik tutarından, (varsa) salt işçilik içeren faturalı ödemeler de düşülerek hesaplanacaktır. Bu şekilde bulunan asgari işçilik tutarı, yukarıda belirtildiği şekilde saptanan faaliyet süresi içindeki gün sayısına bölünerek bir güne düşen asgari işçilik tutarı bulunacak ve bulunan bu tutar da 1.1.1994 tarihinden sonraki (faaliyet süresine, ilişkin) gün sayısı ile çarpılarak bu tarihten sonraki dönem için Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarı hesaplanmıştır olacaktır. Böylece, 1.1.1994 tarihinden sonrası için hesaplanmış olan asgari işçilik tutarı, yine aynı tarihten sonra Kuruma (aylık sigorta primleri bildiregeleri ile) bildirilmiş bulunan prime esas kazançlar toplamı ile kıyaslanacak ve bildirilen tutarın yüksek olması durumunda ilişiksizlik belgesi verilebileceğine ilişkin rapor düzenlenecektir. 3)Yukarıda sözü edilen değerlendirmeler sırasında; Kıst gün sayısının hesabı açısından, değerlendirme süresinin başlangıç ve bitiş tarihlerine isabet eden aylarda takvim gün sayısı, diğer aylarda ise (takvim gün sayısı ne olursa olsun) her ay 30 gün üzerinden işleme alınacaktır. 4) Öte yandan; Meslek mensuplarına 1.1.1994 gününden önce biten işler için de rapor düzenlenebilecek, ancak, bu işler için, yaklaşık maliyet bedelinin veya ödenen istihkak toplamının belirlenerek asgari işçilik oranı uygulanmak suretiyle Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarının hesaplanması yoluna gidilmeyecek düzenlenecek raporlarda yalnızca, işveren kayıtlarının Kuruma yapılan bildirimleri doğrultayla doğrulanacağına ve bildirilen işçiliklere ilişkin primlerin, gecikme zammı ve idari para cezalarının kuruma ödenmiş bulunduğuna, dolayısıyla işverenlerin Kuruma borcu bulunmadığına yönelik olarak (5) Seri No'lu Tebliğde belirtilen değerlendirmelere yer verilecektir. ...-5- 5) 30.9.1994 günlü ve 22067 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan (10) Seri No'lu Tebliğin eki (1)numaralı tabloda yer almayan ve ilgili meslek kuruluşlarının görüşü doğrultusunda belirlenen bazı işkollarına ilişkin asgari işçilik ücreti oranlarına bu Tebliğin ekinde yer verilmiştir.İleride belirlenecek yeni işkollarına ilişkin işçilik ücreti oranları da zaman zaman bu şekilde yayımlanacaktır. Öte yandan; Anılan Tebliğin 2. maddesinin üçüncü fıkrasında, konusu yalnızca işçilik olan ve müteahhidin malzeme kullanmasını gerektirmeyen ihaleli işlerde "istihkak toplamından e) kâr payı düşülerek u asgari işçilik ücreti oranının" uygulanacağı belirtilmişse de, bu işçilik ücreti oranının asgari sınırı yansımadağı anlaşılmıştır. Bu bakımdan, yapılan incelemeler sonucunda, konusu yalnızca işçilik olan ve müteahhitin malzeme kullanmasını gerektirmeyen ihaleli işlerde uygulanacak asgari işçilik ücreti oranı e) 54 olacaktır. Buna bağlı olarak, yapılan işlere uygulanacak asgari işçilik oranlarının en çok e) 54 olması ve dolayısıyla yukarıda sözü edilen (1) numaralı tabloda bu oranın üzerinde belirlenmiş olan asgari işçilik ücreti oranlarının da T olarak uygulanması gerekmektedir 6) Sözü edilen (10) Seri No'lu Tebliğin 5-. maddesinin (d) fıkrasında; Kuruma bildirilen sigorta primine esas kazançlar toplamının hesaplanan asgari işçilik tutarından da olması durumunda, faturaya dayalı nakliye bedelinin yapı yaklaşık maliyet bedelinden veya istihkaklar toplamından düşüleceği belirtilmiştir. Mükerrer prim ödemesinin önüne geçilmesi bakımından, Kurumda tescilli bir işyerinden sevk ve idare edilen makina parkı bulunduğu, bu parktaki araçlarda çalışanların değerlendirme konusu dışındaki bir işyerinden Kuruma bordro edildiği ve değerlendirmesi yapılmakta olan ihale konusu işe ilişkin dosyadan Kuruma bordro edilmemiş olduğu saptanarak, bu durumun işyeri kayıtlarıyla da doğrulanması ve düzenlenecek raporda da açıkça ve ayrıntılı, olarak ortaya konulması kaydıyla, faturaya dayanan, ancak hakediş raporlarından tespit olunan hafriyat ve nakliyat bedellerinin de ihale konusu işe ilişkin kıyaslama işlemi sırasında, toplam istihkak tutarından düşülmesi uygun görülmüştür. 7)Ayrıca işverenlerce, doğması olası prim gecikme zammı ve idari para cezası borçları tutarında teminat gösterilmesi durumunda, Kurumca ilişiksizlik belgesi verilebilmesi her an için olanaklı bulunmaktadır. Tebliğ olunur. ...

-6- (10) SERİ NO'LU TEBLİĞİN EKİ (1) NUMARALI TABLODA YERALYANAN BAZI İŞKOLLARINA İLİŞKİN TESPİT OLUNAN ASGARİ İŞÇİLİK ÜCRETİ ORANLARINI GÖSTERİR LİSTE

YAPILAN İŞ İŞÇİLİK ÜCRETİ ORANI 1- Ahşap palet imalı □ 2- Oto korkuluk montajı □ 3- Süper fosfat fabrikası NPK-1 tesisi İlave elektrik imal ve montajı □ 4-Asansör tesisatı □ 5-Gemi onarımı (kaynak ve elektrik işleriyle boyama, rasplama ve çapaklama işleri